Eenmalige consultatie leidt tot minder verwijzingen naar ziekenhuizen

Het project Eenmalige consultatie medisch specialist in Twente startte in april 2016. Het leidt tot goede resultaten in het streven naar het verlenen van zorg op de juiste plek: in het ziekenhuis als het moet, bij de huisarts als het kan.

Het project Eenmalige consultatie medisch specialist (ECMS) is een initiatief van het Zorgnetwerk Zenderen. Hierin participeren de zorggroepen THOON en FEA, Medisch Spectrum Twente (MST), Ziekenhuisgroep Twente (ZGT) en zorgverzekeraar Menzis. Adviesbureau Roset faciliteert het project. Ton Ruikes, voorzitter Raad van Bestuur ZGT en voorzitter van de stuurgroep vertelt: "De eenmalige consultatie bij de medisch specialist is een goed voorbeeld van zorg op de juiste plaats, op het juiste moment, door de juiste zorgverlener. Een kort eenmalig consult door de medisch specialist op verzoek van de huisarts draagt bij aan het nemen van gezamenlijke verantwoordelijkheid voor doelmatige zorg. Dicht bij huis en een optimale kwaliteit van zorg zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Het is een mooie samenwerking tussen huisartsen, ziekenhuizen en medisch specialisten in Twente. Samen staan we voor toekomstbestendige zorg voor de Twentse bevolking."

Menzis ondersteunt dat graag, aldus Eric Veldboer, regiomanager Menzis-Oost en eveneens lid van de stuurgroep: "Wij staan voor kwalitatieve, goede zorg op de juiste plaats. Daarmee kan de zorg in Twente beter betaalbaar en voor een ieder beschikbaar blijven. Het eenmalige consult zorgt ervoor dat patiënten niet onnodig naar duurdere, tweedlijnsvoorzieningen worden gestuurd. Wij zijn een groot voorstander van het versterken en uitbreiden van de inzet van medisch-specialistische expertise in de eerste lijn."

Het kost tijd om het eenmalig consult in te bedden in de dagelijkse routine van de huisarts

Het concept

Binnen het project kan de huisarts een patiënt insturen voor een eenmalig consult bij de medisch specialist. Dit doet de huisarts als hij denkt de patiënt wel in de eerste lijn te kunnen behandelen, maar twijfels heeft over de diagnose of het behandelbeleid. Bij ECMS wordt het eigen risico van de patiënt niet aangesproken. De specialist roept de patiënt binnen twee weken op of beantwoordt de vraag via een eConsult. Vervolgens krijgt de huisarts een gericht advies over de behandeling. De specialist maakt geen gebruik van de diagnostische mogelijkheden van het ziekenhuis. Alleen 'hoofd en handen' worden ingezet. Carin Pipers, projectleider Roset, legt uit: "Bij ECMS in Twente blijft de medisch specialist in het ziekenhuis. Dit in tegenstelling tot andere initiatieven, waarbij meekijkconsulten in de eerste lijn worden georganiseerd. Het voordeel van ECMS is dat de organisatorische impact gering is: er zijn geen aparte ruimtes of voorzieningen nodig, geen reizen van specialisten door de regio, geen verzameling van patiënten voor speciale spreekuren."

Over zorgnetwerk Zenderen

Het project Eenmalige consultatie medisch specialist (ECMS) is een initiatief van de bestuurlijke themagroep 1e-2e lijn van de netwerkorganisatie Zenderen. Initiatiefnemer voor de netwerkorganisatie is de Huisartsenkring Twente van de LHV. De kring heeft de samenwerking met zorginstellingen in Twente gezocht om een antwoord te vinden op de uitdagingen voor de toekomst, zoals stijgende zorgkosten en een toename van het aantal bezoeken per patiënt in de huisartsenpraktijk en ziekenhuizen. Om de stijging van kosten te verlagen is het streven laagcomplexe en veelvoorkomende zorg onder regie van de eerste lijn te brengen. Eén van de projecten van 'Zenderen' is het ECMS, dat om organisatie vraagt over de grenzen van de eigen instellingen en zorgafspraken heen.

Meer informatie: http://www.zenderen.net/thema/samenwerking-1e-en-2e-lijn/

Linda Luttikhof en de andere huisartsen van Het Doktershuis in Haaksbergen zijn enthousiaste gebruikers van de eenmalige consultatie medisch specialist.

Status pilot

Op 1 april 2016 is de pilot gestart in het adherentiegebied van MST en in samenwerking met de maatschappen neurologie, interne en reumatologie. Vanaf 1 juli 2016 is dat uitgebreid met kindergeneeskunde en dermatologie vanuit ZGT. In totaal nemen nu 58 huisartsen in Twente aan de pilot deel. De looptijd van de pilot is van april 2016 tot 1 januari 2018. In september 2017 worden de resultaten geëvalueerd en bepaald of ECMS reguliere zorg wordt in 2018.

Resultaten tot dusver

Vanaf het begin van de pilot wordt tot op patiëntniveau gemonitord hoe het proces verloopt. Zijn patiënten tevreden? Wordt er snel op een vraag door een specialist gereageerd? Kan de huisarts verder met de gegeven adviezen? Daarnaast wordt eens per kwartaal aan de deelnemers gevraagd of ze tevreden zijn over het proces.

Reacties van patiënten

De patiënten reageren overwegend positief. De waardering voor het eenmalig consult is gemiddeld een 8,5! Dat het eigen risico van de ziektekostenverzekering niet wordt aangesproken, vindt 45 procent van de respondenten zeer belangrijk. Uit de toelichting blijkt dat patiënten het heel prettig vinden dat een specialist hen kan geruststellen. Een patiënt reageerde: 'Door internet, verhalen van andere mensen en je bezoek aan de huisarts krijg je soms veel informatie. Het is dan heel prettig dat een specialist kan uitsluiten wat er wel of niet aan de hand is.'

Het eenmalig consult bij de specialist geeft zoveel duidelijkheid, dat voor een aantal patiënten een vervolgconsult bij een huisarts niet meer nodig is. Andere patiënten vonden een vervolgafspraak bij de huisarts juist prettig om antwoord te krijgen op de vragen die opkwamen na het consult bij de specialist.

Rapportcijfer patiënttevredenheid ECMS

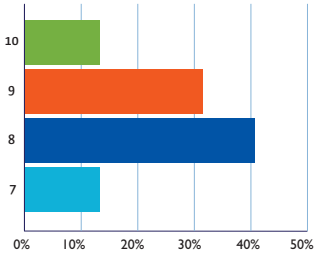

Reacties van huisartsen

Ook de huisartsen in het adherentiegebied van het MST (Enschede, Haaksbergen) zijn tevreden over de werking van het concept. Onder huisartsen scoort het ECMS gemiddeld een 8. Huisartsen vinden het ECMS vooral zinvol in het kader van service- en patiëntgerichtheid. Het eenmalig consult bij de specialist heeft zeker toegevoegde waarde naast het

normale verwijzen. In 97 procent van de gevallen had de huisarts anders direct doorverwezen. In 76 procent van de gevallen is de huisarts na consultatie in staat de zorg in de eerste lijn voort te zetten en is een verwijzing voorkomen. Anja van Kempen, huisarts in Haaksbergen en mede-initiatiefnemer van het project: “Het ECMS geeft mij als huisarts de kans medisch-specialistische kennis in te zetten zonder de verantwoordelijkheid voor de patiënt direct over te dragen.

Reden voor inzet ECMS voor huisartsen

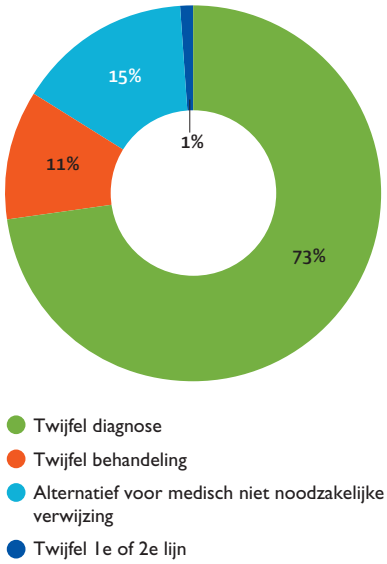

Tevreden over advies specialist

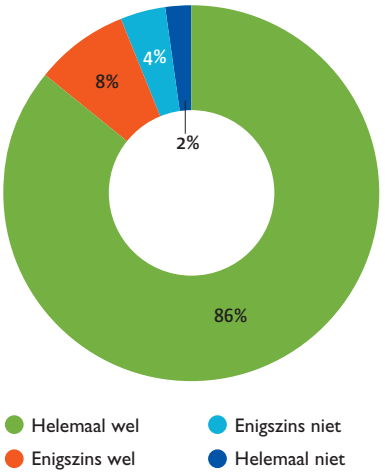

Heel plezierig: de ene keer ter geruststelling van de patiënt, soms ter ondersteuning van een diagnose of bij twijfel over een verwijzing. Patiënten zijn enthousiast en ik ben dat ook! Het draagt zeker bij aan de juiste zorg op de juiste plaats.”

Het aantal eenmalige consulten bij de huisarts is nog klein: er zijn tot dusver 122 patiënten ingestuurd. Het duurt enige tijd voordat de optie ingebed is in het dagelijks werken en handelen van een huisarts. Daarnaast blijkt dat sommige specialismen zich minder goed lenen voor ECMS. Zo zijn er voor dermatologie al voldoende andere mogelijkheden voor eenmalige consultatie in de regio. En bij kindergeneeskunde is toch vaak meer dan één consult nodig voor advies.

Reacties van specialisten

De deelnemend specialisten zijn ook positief, ook al zien ze graag dat meer patiënten voor deze optie worden ingestuurd. Zij ervaren een verbeterde afstemming met de huisartsen in een vroegtijdig stadium. Onnodige verwijzingen worden voorkomen. Reumatoloog Wiepke Drossaers: ”Huisartsen kunnen door de consultatie een gerichter behandelplan maken en de patiënt ook gerichter naar een eerstelijnstherapeut verwijzen. Dat leidt tot efficiëntie en kostenbesparing.” Neuroloog Heleen den Hartog is van mening dat het ECMS ook kan bijdragen aan een eenduidiger beleid richting de patiënt vanuit de huisarts en medisch specialist. “En hoewel dat geen leidraad is, zie ik ook dat dit een flinke besparing op de gezondheidszorg in zijn algemeenheid is. Dat is dan weer mooi meegenomen.” <<

Tekst: Carin Pipers, Roset

Vraagstelling huisarts voldoende duidelijk?

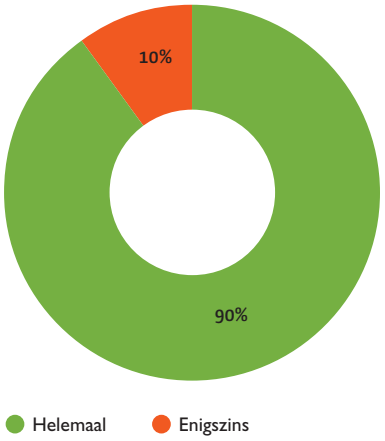

Meegestuurde informatie voldoende?

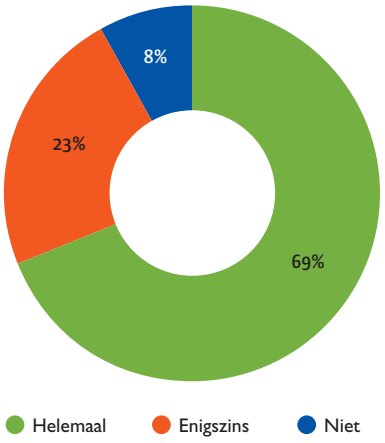

Resultaten in cijfers

- Patiënten beoordelen het eenmalig consult bij de medisch specialist (ECMS) gemiddeld met een 8,5.
- Huisartsen zouden zonder het ECMS in 88 procent van de gevallen direct verwijzen naar de specialist.
- In 77 procent van de gevallen kan de behandeling worden voortgezet in de eerste lijn.
- De specialisten achten de patiënt in 85 procent van de gevallen geschikt voor het ECMS.